

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 09.12.1964, sp. zn. Tzv 49/64, ECLI:CZ:NS:1964:TZV.49.1964.1

Číslo: 13/1965

Právní věta:

I. K výkladu znaku porušení důležité povinnosti uložené podle zákona ve smyslu § 137 odst. 1 tr. zák.

II. Soud druhého stupně při rozhodování o stížnosti je povinen přezkoumat napadené usnesení ve smyslu § 147 odst. 1 tr. ř. celé šíří a nemůže se omezit jenom na námitky uplatněné stěžovatelem.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 09.12.1964

Spisová značka: Tzv 49/64

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu: 1-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozhodnutí o stížnosti, Ublížení na zdraví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 137 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obžaloba vojenského obvodového soudu prokurátora kladla obviněnému Š. za vinu, že jako řidič vojenského osobního auta zn. Moskvič - 407 při služební jízdě z Břeclavi do Znojma asi 500 m od obce Březí vjel do nepřehledné levotočivé zatáčky rychlostí více než 70 km za hodinu, v důsledku čehož zadní kola vozu dostala smyk, ve kterém vozidlo narazilo do zábradlí blízkého můstku a převrátilo se na levý bok. Obviněný Š. utrpěl jen nepatrné zranění. Na vozidle vznikla škoda ve výši 22 078,- Kčs.

Uvedené jednání vojenský obvodový prokurátor hodnotil jako trestný čin poškozování majetku v v socialistickém vlastnictví podle § 137 odst. 1 tr. zák.

Vojenský obvodový soud svým usnesením ze dne 17. 9. 1964 sp. zn. 1 T 173/64 vrátil obžalobu vojenskému obvodovému prokurátorovi k došetření a objasnění věci.

Vyšší vojenský soud na základě stížnosti prokurátora uvedené usnesení zrušil a uložil soudu prvního stupně, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

V důvodech rozhodnutí vyšší vojenský soud uvedl, že soud prvního stupně nesprávně hodnotil situaci, za níž k havárii vozidla, řízeného obviněným Š., došlo. Měl správně vycházet z výpovědi obviněného, který doznal, že příčinou havárie byla nepřiměřená rychlost vozidla a dále ze znaleckého posudku, podle něhož byla zjištěná rychlost vozidla 70 - 80 km za hodinu v konkrétní situaci zjevně nepřiměřená a byla příčinou havárie. Řidič neměl dostatečný přehled o situaci na silnici, neboť vyjížděl do kopce a nevěděl, zda se mu za vrcholem stoupání nevyskytne nějaká překážka (na příklad zatáčka). Vyšší vojenský soud proto dospěl k závěru, že obviněný jel riskantně, nepřizpůsobil jízdu dané situaci a tím porušil důležitou povinnost, uloženou mu podle zákona ve smyslu § 137 odst. 1 tr. zák. Vzhledem k tomu, že při havárii vznikla na vozidle škoda ve výši 22 078,- Kčs, je splněn i další požadavek § 137 odst. 1 tr. zák. Dalšího došetření není podle názoru vyššího vojenského soudu třeba, neboť všechny podstatné okolnosti byly dostatečně objasněny, a bylo proto třeba obžalobu přijmout.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu toto rozhodnutí vyššího vojenského soudu zrušil a vrátil věc témuž soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Z ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. vyplývá, že soud je povinen v trestním řízení postupovat tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, z něhož bude při svém rozhodování v meritu věci vycházet. Proto ve stadiu předběžného projednání obžaloby musí důsledně zkoumat, zda je věc dostatečně objasněna za všech hledisek, která potřebuje pro svoje rozhodnutí. Soud prvního stupně, řídě se uvedenou zásadou, dospěl při předběžném projednávání obžaloby k závěru, že věc obviněného Š. není dostatečně objasněna. Tento závěr je správný a Nejvyšší soud se s ním ztotožňuje.

Nejvyšší soud zjistil, že ve spise chybí podklady pro závěr, že obviněný porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona, případně že jednal způsobem svědčícím o neodpovědným postoji k majetku v socialistickém vlastnictví. Na první z těchto dvou základních znaků § 137 odst. 1 tr. zák. nelze usuzovat pouze ze zjištěné rychlosti, zvláště když tato rychlost nepřekročila maximální hranici stanovenou dopravními předpisy. Vyšší vojenský soud ve svém rozhodnutí v podstatě buduje svůj závěr o porušení důležité povinnosti ve smyslu § 137 odst. 1 tr. zák. na rychlosti jízdy, aniž zkoumá subjektivní stránku trestného činu. V této souvislosti je nutno poznamenat, že „porušení důležité povinnosti uložené podle zákona“ ve smyslu citovaného již ustanovení tr. zák. představuje závažnější jednání, než je pouhé běžné porušení zákonem stanovených povinností bez zřetele ke konkrétnímu případu. V tomto ohledu je zjištění, jaký byl subjektivní přístup obviněného k plnění konkrétních povinností stanovených v § 4 odst. 3 a § 20 odst. 1 vyhl. MV č. 141/60 Sb., velmi důležité. V přípravném řízení však nebyly objasněny všechny okolnosti potřebné pro posouzení této otázky. Zejména nebylo prověřeno, zda obžalovaný měl vzhledem k udávanému stoupání vozovky dostatečný rozhled a zda za dané situace byla jeho jízda riskantní a nebezpečná. Znalecký posudek, který je součástí důkazů, je velmi kusý a nedává na tyto otázky dostatečnou odpověď. Kromě toho není z něj patrné, zda byl vypracován na základě znalosti konkrétní situace. Proto nelze z těchto poznatků vycházet. Soud prvního stupně správně vystihl uvedené nedostatky vyšetřování a právem požadoval jejich odstranění, i když při tom nebyl zcela důsledný a neuvedl jasně a konkrétně, ve kterých směrech a jakým způsobem má být věc došetřena. Pochybení vyššího vojenského soudu spočívá také v tom, že při rozhodování o stížnosti prokurátora se omezil pouze na zkoumání správnosti závěrů soudu prvního stupně, obsažených v napadeném usnesení a nezkoumal důvodnost vrácení obžaloby v celé šíři, jak bylo jeho povinností ve smyslu § 147 odst. 1 tr. ř. Výsledky vyšetřování ukazují, že v zájmu náležitého objasnění věci bylo nezbytné provést ohledání spojené s vyšetřovacím pokusem na místě samém za účasti znalců z oboru silniční dopravy a doplnit důkazním materiálem novým znaleckým posudkem vypracovaným na podkladě výsledků uvedených důkazních prostředků. Kromě toho bylo třeba opatřit nový situační náčrtek, neboť z toho, který je založen ve spise, není možno učinit si náležitou představu o charakteru silnice, jejím stoupání, popř. klesání a pod., a to i před zatáčkou.

V tomto směru je nutno pokládat i pořízenou fotodokumentaci za nedostatečnou. Nejvyšší soud dále považuje za nutné zjistit zda jde o zatačku tak nebezpečnou, že vyžaduje označení příslušnou dopravní značkou a zda tvrzení obviněného o opačném klopení zatačky odpovídá pravdě.

Teprve po opatření uvedených podkladů bude moci soud odpovědně posoudit otázku, zda jsou naplněny v jednání obviněného všechny zákonné znaky § 137 odst. 1 tr. zák. a zda toto jednání má být vzhledem ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost projednáno před soudem. Při tom nebude možno přejít bez povšimnutí okolnost, že v blízkosti místa nehody nebyla umístěna žádná dopravní značka, jak bylo dodatečně zjištěno prokurátorem. Se stanoviskem vyššího vojenského soudu, které vyjadřuje opačný názor, nelze souhlasit. Podstata věci totiž nespočívá v tom, zda obviněný měl či neměl zachovat potřebnou opatrnost bez ohledu na upozornění dávané dopravní značkou, nýbrž v tom, zda v daném případě si plně uvědomoval (případně mohl uvědomit - pozn. presidia NS) nebezpečí havárie a poškození vozidla a zda přesto jel nepřiměřenou rychlostí. Pro posouzení této otázky ve vztahu ke znaku „porušení důležité povinnosti“ má proto existence dopravní značky před místem nehody důležitý význam, který nelze podceňovat.